

Verenigingsperiodiek
voor tuin- en imkerleden

TNT Post
Post betaald

Amsterdamsche Vereniging tot Bevordering van de Bijenteelt

Bij-Zaken

26e Jaargang No. 3

Herfst 2011

www.bijenpark.nl

Voorzitter: M.J. Hoogendoorn
Penningmeester: M.E. Obdam
Secretariaat: K.M. van Ankeren
Bestuur: E. Pellinkhof
O. Eerland

Redactie: Ries Hoogendoorn
Ookmeerweg 174/8
1068 AV Amsterdam
020-6103401
avbb-ries@kpnmail.nl

Onze website: **www.bijenpark.nl**
Adres: Baron. Schimmelpenninck v. d. Oyeweg. 4
1067 NH Amsterdam

Redactieleden: Eline Pellinkhof
Katinka van Ankeren

Amsterdamsche Vereniging tot
Bevordering van de Bijenteelt
(AVBB)

Column: Trudy Franc

Bij-Zaken verschijnt 4 keer per jaar

Verschijningsdatums: 1/3, 1/6, 1/9, 1/12

Kopij moet uiterlijk 1 week voor verschijningsdatum bij de redactie zijn

Stichting Bijenpark Amsterdam (SBA)

Secretariaat: P.M. van der Zijden
Vrijzicht 149
1068 CJ Amsterdam
siertuinen@bijenpark.nl

Voor de huur van een siertuin en de aan- of verkoop van huisjes kunt u zich schriftelijk wenden tot het secretariaat van de SBA.

Voor de huur van een tuin of imkertuin is het lidmaatschap van de AVBB vereist.

Een Uitzonderlijke Plek

Boommarter tuin 68 NP 02/06/11

Zo is hij beter te zien (andere bron)

Begin juni wordt het ons weer helemaal duidelijk. Het Nieuwe Bijenpark is een heel uitzonderlijke plek voor ons mensen, maar ook voor veel dieren.

Het zal alles te maken hebben met onze manier van gifvrij tuinieren, van de relatieve rust en ruimte (tot nu toe ook rondom het park), van de tuinafscheidingen zonder hek of afrastering en juist ook van de "rommelige" plekken op het park.

Laten we nu eerst denken een eekhoorn in de boom te zien, maar toen we z'n kopje zagen, was er geen twijfel mogelijk: een boommarter. Twee uur lang hebben we omhoog staan kijken, zere nek of niet, totdat de marter verdween. Volgens www.waarneming.nl een 'mega-waarneming', omdat er in Nederland slechts zo'n 300 tot 400 boommarters zijn (ze staan op de rode lijst), omdat er in ons gebied nog nooit een was gemeld, het een dagwaarneming betrof, en omdat de waarneming zo lang duurde. In Spaarnwoude schijnt een kleine populatie te wonen en voor boommarters is het bijenpark dan op loopafstand (of toch zolang de nieuwe snelweg nog niet in gebruik is). Maar misschien woont hij wel op het park, zou dat niet mooi zijn? Voor meer informatie over deze bijzondere ontmoeting, zie <http://waarneming.nl/waarneming/view/54853915>.

Voor ons weer een bewijs dat we erg zuinig op het park en de omgeving moeten zijn. Vorig jaar juli, toen we een weekje vakantie in onze tuin hielden, was het ook al erg leuk. 's Avonds gesnuffel in de tuin, wat tot onze grote vreugde een egel bleek te zijn en zo te horen zat er nog een tweede egel tussen de struiken. De volgende ochtend bij het opendoen van de gordijnen hebben we enige tijd stokstil naar een vos staan kijken die in onze tuin op muizenjacht was – prachtig! 's Nachts zagen we dat minimaal één van de twee jonge ransuilen, uit een eerder opgemerkt nest, vrolijk rondvlog en zijn ouders riep. De kerkuil woonde toen ook nog op zijn plekje in het park, maar helaas zijn we dit jaar zijn braakballen niet meer tegengekomen.

En dan natuurlijk al die vogels: bonte specht, groene specht, kool-, pimpel-, staart- en zwarte mees, lijster, gaai, tjiftjaf, meerkoet, waterhoen, eend, reiger, pestvogel, kneu, putter, winterkoning, ekster, kraai, kauw, halsbandparkiet, ooievaar, huiszwaluw, koekoek, merel, roodborst, groenling, vink, goudhaantje, grauwe gors, boomklever, boomkruiper, zwartkop, buizerd, heggenmus, een sperwer die zich als een speer door de takken gooit, e.v.a. die ik me nu even niet kan herinneren. En zoals wel vaker een ijsvogel die luid roepend van de sloot bij de slingerloods dwars over onze tuin richting de grote vijver bij het museum vliegt (dit jaar hebben we 'm dat ook al zien doen, dus in ieder geval eentje heeft de strenge winter overleefd). En dan nog al die vlinders, salamanders, waterjuffers, vleer-

muizen, spitsmuizen, bosmuizen, kevertjes, mieren, libellen, vlokreeftjes, sprinkhaantjes, kikkers, padden, krekels en en Laten we er zuinig op zijn.

Danielle Kars NP 68

Vereniging van
hoveniers en
groenvoorzieningen

©MJH

Hoveniersbedrijf **TUINDORP** bv.

Nieuwemeerdijk 13
1171NA Badhoevedorp
Website: www.hoveniersbedrijftuindorp.nl
E-mail: info@hoveniersbedrijftuindorp.nl
Tel: 020-6192484 / Fax 020-6192012

AL MEER DAN 35 JAAR ERVARING IN AANLEG, ONDERHOUD EN RENOVATIE

Speciaal voor de bijenparken levering van grond, compost, zand e.d. zonder bezorgkosten. Wilt u ook profiteren van onze vakkennis & vakmanschap maak dan een vrijblijvende afspraak

!!! Oproep Jubileumcommissie !!!

In 2013 bestaat de AVBB 100 jaar! Dit lijkt nog ver weg, maar als we er een gedenkwaardig jubileum van willen maken, moeten we nu al beginnen met plannen van de festiviteiten.

Ergens in september 2013 zou dit evenement moeten plaatsvinden. Het zou één dag kunnen zijn, of een weekend, zelfs een week met gezelligheid, films, marktkraampjes, muziek, lezingen, honing en bijen en bloemen!

Het bestuur is daarom op zoek naar imkers én tuiniers die zitting willen nemen in een Jubileum-commissie om dit alles in goede banen te leiden.

Dus... zit u vol met ideeën of houdt u van taarten bakken of bent u een organisatietalent of een duizendpoot, meldt u aan bij
Ries Hoogendoorn:
Telefoon: 020-6103401
Email: avbb-ries@kpnmail.nl

Alle ideeën voor een geweldig jubileum zijn van harte welkom!

10% KORTING*
in onze Doe-het-zelf winkel

DAKBEDEKKING GEISERS SANITAIR
PVC LOODGIETERSBENODIGDHEDEN
KRANEN TOILETTEN BOILERS FITTINGEN
CV-KETELS AFSLUITMATERIAAL RADIATOREN

Kijk voor ons uitgebreide aanbod ook eens op:
www.plooyinstallaties.nl

PLOOY. *Altijd het beste advies!*
PLOOY
LOODGIETERS | INSTALLATEURS | DAKDEKKERS

45 jaar

* bij inlevering van deze bon

Over de brug rechts in de Badhoevelaan 13, Badhoevedorp
Winkel 020 358 1382 | Kantoor 020 659 3480

De lattenkast (Keniaanse kast, top bar bee hive, etc)

Nieuwe Bijenpark te Amsterdam, 1 mei 2011

Lezing van Bart de Coo

opgetekend door Annemieke Timmerman

Inleiding

Bart de Coo is zo'n 10 jaar imker en actief op onder andere het imkerforum. Via internet (zoek op top bar bee hive, top bar hive of andere relevante termen) is veel informatie te vinden over de lattenkast. Bart vertelt over zijn eigen ervaringen.

De bouw van de kast

Neem goed materiaal (hout), dat weerbestendig is. Isoleer het deksel. Je zou voor een goede afwatering kunnen zorgen (kapvorm of schuin dak), maar echt nodig is het niet: een vlak deksel werkt ook. De zijkant is geschikt om een ruit in te maken, dan kan inspectie of observatie plaatsvinden zonder de bijen te verstoren. Maak er dan wel een luik voor om het donker te kunnen maken.

De schuimte van de kast moet tussen de 22° en raat minder vast aan de zijde tegenover het voorzichtig loswrikken of lossnijden met een

Toplatten

De latten van de meegebrachte kast zijn 50 cm cm beter is, in de raten zit bij ongeveer 40 cm invoegen (even in de oven op 100°C) of toplat en insmeren met was. Gebruik voor het veel was: het moet muurvast zitten, omdat er hangen. De bijen bouwen de was in een verhangen eigenlijk niet goed mogelijk is.

24° zijn, dan bouwen de bijtjes de vlieggat. Gebeurt dat toch, dan korfmes of broodmes.

lang. Bart de Coo vermoedt dat 40 een knik. Reep kunstraat in groef driehoekige lat bevestigen aan bevestigen van reepjes kunstraat een hele zwerm aan komt te natuurlijke vorm, waardoor

Het leven in de lattenkast

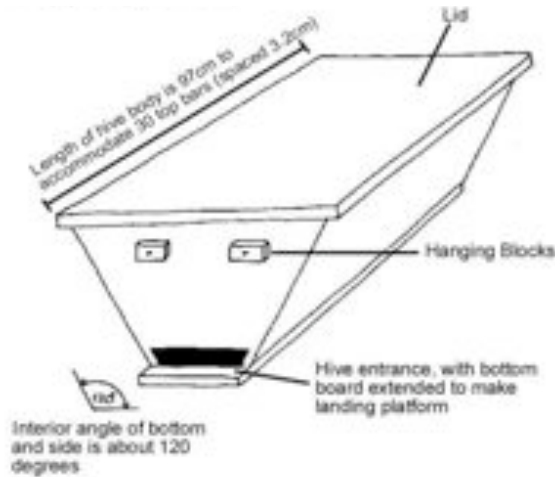
De bijen zijn erg behandelbaar, evenwichtig en aan het vlieggat nieuwe raat, het broednest zit in het midden en de honing bergen ze achteraan op. Mogelijk is om een raam met koninginnenrooster te plaatsen, alleen is het lastig om deze aan de zijkanten dicht te krijgen. Een raat verzegelde honing tussen het broednest en de honingopslag lijkt te fungeren als koninginnenbarrière. Met een stopplank kan de ruimte worden aangepast aan de behoefte van het volk, gemiddeld zo'n 10 tot 15 latten. De overgebleven ruimte is geschikt voor opslag van latten en (lege) raat. Door daar te ventileren krijgen wasmotten geen kans.

Het verenigen van volken

De krantmethode werkt niet goed in de lattenkast. Het verenigen van twee volken in één kast gaat in de lattenkast heel makkelijk door de latten een eindje van elkaar vandaan te schuiven en de bijen ongeveer een half uur aan het daglicht bloot te stellen. Na een half uur kunnen de beide volken verenigd worden. Verder is het mogelijk om de latten van twee volken in dezelfde lattenkast om en om aan elkaar aan te sluiten. In beide gevallen wordt natuurlijk het middelste vlieggat geopend en de buitenste gesloten. Deze methodes zijn overigens ook goed toepasbaar bij spaarkasten.

Warme bouw

De vliegopening zit dan aan de tekening op:

kopse kant, zie bijvoorbeeld

http://www.tve.org/ho/series3/outofthewoods_reports/smart_hives_tanzania.html

Koude bouw

Op de bouwtekening op: <http://www.fao.org/docrep/t0104e/T0104E02.GIF> is koude bouw weergegeven (vliegopening aan de lange zijde). Bart de Coo werkt met koude bouw. Zijn kasten zijn voorzien van een drietal vlieggaten aan één lange zijde, zodat er voor de kunstzwermen geen extra materiaal nodig is. Een vegeer maken in dezelfde kast werkt niet. Een vegeer zul je in een andere kast moeten huisvesten.

Inspectie, voeren en ziektebestrijding

Met een conservenblikje en een waxinelichtje kun je 3 gr. Oxaalzuur verdampen in de kast. Benevelen moet gebeuren tussen de 5° en 10° C. Is het warmer, dan gaan de bijen vliegen. Het is makkelijk om een voerbak in de kast te zetten.

De raat

De raat is kwetsbaar; die scheurt gemakkelijk af onder de lat, dus reizen is eigenlijk onmogelijk en bijen afslaan moet een beetje voorzichtig gebeuren; je zult niet alle bijen van de raat af kunnen slaan, dus de laatste bijen moeten van de raat af geveegd worden. Omdat de raten natuurlijk gebouwd zijn (niet in een raam en zonder verstevigende be- drading) is slingeren een zorgvuldig werkje: eerst 1 kant ontzegelen en slingeren, dan de andere kant ontzegelen en slingeren.

Het slingeren van honing

Natuurlijke raat kan met was vloeibare honing te verkrijgen 1932 nieuw leven ingeblazen,

en al gegeten worden. Om heeft Bart de Coo de Labor-doos uit zie

<http://www.imkerpedia.nl/wiki/index.php/Labor-doos>

Meer informatie en overige bronnen

www.biobeas.com
www.beesource.com
www.top-bar-hive.de
www.holtermann-shop.de

----- Bijgerechten -----

Recepten met honing verzameld door Trui Franc

BIETJESSALADE MET KORIANDERDRESSING

(voorgerecht, 4 personen)

Nodig:
800 gr. kleine bietjes
1 teentje knoflook
1 rode peper
3 el. olie
1 el. komijnzaad
3 el. sinaasappelsap
1. el honing
1 bosje koriander
50 gr. pistachenoten
zout, peper

Bereiden:

Kook de bietjes in ca. 45 min. gaar. Spoel ze af met koud water en schil ze. (Of koop kant en klaar gekookte) Snijd ze grof.

Pel en snipper de knoflook. Snijd de rode peper in de lengte doormidden en verwijder de zaadlijsten. Hak de peper fijn. Fruit de peper zachtjes in de olie. Voeg het komijnzaad toe. Blus af met het sinaasappelsap. Voeg de honing toe. Meng de bietjes met de dressing en schep ze goed om. Hak de koriander en de pistachenoten grof en strooi over de salade.

VERNIEUWDE WEBSITE

De wereld van de ICT gaat veel sneller dan normale mensen kunnen bijhouden. In noodtempo volgen de veranderingen elkaar op. Niet alle veranderingen zijn ook echt verbeteringen, maar soms wel.

Wij hebben nu ook een paar veranderingen in onze website doorgevoerd.

Klaudia Onnasch, onze webmaster, heeft samen met de pr commissie hard gewerkt om onze site een beetje op te schonen en waar nodig te vernieuwen. Zo zijn de routekaartjes up to date gemaakt. Het zijn nu kaartjes van Google maps, geheel volgens de laatste mode. Beide locaties zijn via de kaart én de satelliet te bekijken. Je kunt nu zelfs inzoomen op je eigen tuin! Reuze leuk en handig voor mensen die geïnteresseerd zijn in een tuin en/of in imkeren. Ook gasten zullen zo makkelijker onze parken kunnen vinden. De volgorde van de eerste paar 'knoppen' is enigszins veranderd. Hier en daar is de tekst wat aangepast. Aan de lay-out van de site is helemaal niets veranderd. Van wat goed is moet je afblijven tenslotte.

Eén groot. Er is bijgeko- 'knoppen' is daar op, vogels op heel aparte Eline

verandering is echter wel erg een heel nieuw onderdeel men. Onderaan de balk met alle nu het onderdeel **vogels**. Klikte u dan vindt u alle informatie over onze parken. Het is eigenlijk een site die aan de onze is gekoppeld. Pellinkhof heeft het logo op deze

nieuwe site ook aangepast; op de plek van het honingraatje staat een vogeltje en er vliegen wat vogeltjes in de zg. "header" (in goed Nederlands: kop). Er is heel veel geschreven informatie, er zijn vogellijsten, die zonodig bijgewerkt en actueel gehouden kunnen worden. Als u de informatie per maand wilt bekijken, komt u op een fotogalerij met uitsluitend foto's van vogels voor die maand. Klikte u die weer weg, dan komt u weer terug op de vogelsite en van daar kunt u weer naar onze gewone site teruggaan.

Het is onze bedoeling om net zo'n fotogalerij te maken voor mooie foto's van onze parken. Zo kunnen bezoekers aan de site nog een beter idee krijgen van onze parken. U kunt uw foto's dan mailen en na beoordeling plaatst de pr commissie die dan op de site. Ook willen we t.z.t. zo'n galerij maken over de bomen. Maar dit is allemaal nog toekomstmuziek. U krijgt hierover tijdig bericht. U kunt natuurlijk wel alvast beginnen met fotograferen.

U ziet, er wordt achter de schermen hard gewerkt om de twee Bijenparken ook digitaal onder de aandacht te brengen.

Neemt u alvast een kijkje op onze vernieuwde site: www.bijenpark.nl.

Veel plezier! *De pr commissie*

Voorlopig programma Imkersoos 2012

Op de eerste zondag van de maand om 11 uur, inloop vanaf 10.30 uur.

In het Museum in het Nieuwe Bijenpark.

Januari nieuwjaarsreceptie Bijenpark

februari Korfimkeren - Door Bart de Coo

maart Film(s) over korfimkeren

april Een ochtend samen met de tuiniers van het Bijenpark
Onderwerp: Solitaire bijen (onder voorbehoud)

mei Excursie - Doel nog nader te bepalen

juni Bijengezondheid - door Jelle Kampen, bijengezondheidscoördinator in de Beemster

Voor info kunt u bellen naar 06 30846697 (Ina Ruijter) of (020) 6109554 (Marja van der Veldt) of mailen naar i.ruijter@versatel.nl of mvdveldt@hotmail.com

----- Bijsluiter ----- column van Trui Franc

DUDELJO-HO

Vogels hoor je meestal eerder dan dat je ze
Morgens word je veel te vroeg wakker
roekoe en je weet: hier vlakbij zit een duif te
en pas dan zie je de mus. Vaak herken je

luid jubelende winterkoning

ziet. Dat weet iedereen. 's
gepest door een hardnekkig
poepen. Eerst hoor je luid *tjilp tjilp*
een vogel dus aan geluid.

Daarom is het handig om vogelzang te leren
wilt weten. Dat klinkt vrij logisch. Maar ja,
mus is het niet moeilijk. Een kraai en een
klinkt een fitis of een boomklever? Gelukkig zijn er cd.'s vol met vogelgeluiden.

Ze zijn te koop bij de vogelbescherming, bij Nico de Haan, Neerlands eigen oppervogelaar en bekend van radio en TV, bij bezoekerscentra in natuurgebieden en ze zijn vaak ook te koop bij boekhandels. In dat laatste geval gaan ze samen met boeken over vogels. Het probleem met al die mooie opnamen is dat er soms wel veertig vogelgeluiden op een cd staan. Dat is natuurlijk geen doen. Als je dan vijf of zes vogels hebt beluisterd weet je het verschil echt niet meer. Ik ben na het vierde vogeltje meestal de kluts volkomen kwijt. Dan moet je dus eigenlijk steeds opnieuw beginnen, net zolang je die eerste vier vogels onder de knie hebt. Daarna ga je dan door met vogeltje vijf en zo dan verder. Ik heb daar nooit het geduld voor. Er zijn ook dvd's te koop. Daarop zie je dan het betreffende vogeltje terwijl hij zit te zingen. Wel leuker, maar hiervoor geldt precies hetzelfde; na vijf vogels ben je pas goed in de war. Er komt nog een probleem bij: veel vogels zingen alleen in het broedseizoen. De rest van het jaar roepen ze alleen. Dat komt omdat ze hun zang alleen maar voor hun vrouwtje nodig hebben. Het is eigenlijk gewoon machogedrag, maar goed... Alle cd's en dvd's gaan helaas alleen maar over de zang, niet over de roep. Maar ja, soms zit je in de tuin en hoor je een vogel hardnekkig en voortdurend hetzelfde piepje ten gehore brengen. Ik wil in zo'n geval altijd weten wie er zo zit te piepen. Gelukkig is daar toch ook een oplossing voor. In vrijwel alle vogelgidsen staat fonetisch de zang en ook de roep beschreven. Er blijken mensen te bestaan die zich daar speciaal op toeleggen. Dat doen ze buitengewoon nauwgezet. Ze horen het verschil tussen *pitoe* (zwarte mees) en *pi-tsjoe* (glanskop). Die glanskop roept overigens soms ook *tsjikadie-die-die*. (optimistische vogel) Dat kunnen die mensen horen! Zo staat er bijvoorbeeld in de 'easy Vogelgids' bij de boomklever: "Roep luid en helder, een fluitend *pioe pioe* en snel *tswitwitwitwitwit*, een scherp *hwit*, een dun *siet*." Nou dán weet je het...

Ik heb zelfs een heel boek over vogelgeluiden, 'Wat zingt daar?' Daarin staat de zang en de roep wel héél uitgebreid beschreven, met melodischeschema's en al. De schrijvers hebben het zelfs over frasen en strofes. Het gekke is dat de boomklever in dát boek iets heel anders roept: "Een luid en snel herhaald *tjututu* of een luid herhaald *pwididi*." Ja, denk ik dan weer, is het nou *pioe pioe*, of *pwididi*? Overigens blijken vogels nogal goed te articuleren; volgens de Easy vogelgids roept het baardmannetje soms *ping* en soms *pink* en het vuurgoudhaantje *si-zi-zizizizit*. De merelzang eindigt volgens Wat zingt daar, op "een hoger en dalend *viwiwiwi*" Het is een mooi beroep, vogelgeluidenbeschrijver. Hij of zij moet haast wel beschikken over een absoluut gehoor. De witte kwikstaart blijkt vrolijk *swurrie* en hard *tissik* te roepen en de veldleeuwerik *tsjirrup*. Het is pure poëzie. Wat te denken van *pluvit pluvit pluvit tsjitsjipuu tsjitsjipuu tsjitsjipuu tstjerere tsjerere tsiritit* (zanglijster), *psipsipsi- tsjirr-tsjisjitsji-pshurr*" (grote gele kwikstaart), of *witsilutsirr* of *tsietsiliprrulitsjie* (roodborsttapuit). Daar kan geen dichter tegenop! Maar toch, geef mij maar de wiewaal. Dudeljo-ho klinkt zijn lied en anders niet.

Agenda

(onder voorbehoud)

Tuinzondagen

Imkersoos

<p>Meestal elke <u>laatste</u> zondag van de maand. Plaats: Museum NP</p>	<p>Elke 1^e zondag van de maand <u>10.30 uur inloop met koffie.</u> Aanvang: 11.00 uur. Plaats: Museum NP</p>
<p>Afz: AVBB M.J. Hoogendoorn, Ookmeerweg 174 1068AV Amsterdam Bezorgadres:</p>	<div style="display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> <div style="text-align: left;"> <p>TNT Post Port betaald</p> </div> </div>
<p>Tuinzondagen:</p> <p>1 oktober (zaterdag) om 14.00 uur! Kwekerij de Hessenhof</p> <p>30 oktober om 16.00 uur Vogels kijken met Trui</p>	<p>Imkersoos:</p> <p>4 september Diplomering cursisten 2011, aansluitend literatuur en poëzie over bijen en imkers door de eeuwen heen</p> <p>2 oktober Film 'Het geheime leven van de planten' David Attenborough</p> <p>6 november Informatie over carnibijen door de gelijknamige vereniging</p> <p>4 december Praktisch imkeren - Ervaringen uit de bijenvereniging in Bussum (Onder voorbehoud)</p>